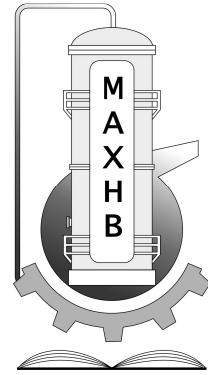

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
МОЛОДІ І СПОРТУ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ**

для студентів спеціальності

“Хімічна технологія переробки деревини та рослинної сировини”

з дисципліни
“Процеси та апарати хімічної технології 1 – Теплові процеси”

Методичні вказівки до виконання курсового проекту для студентів спеціальності “Хімічна технологія переробки деревини та рослинної сировини” з дисципліни “Процеси та апарати хімічної технології” : [Електронний ресурс]: / НТУУ „КПІ”; уклад. Я.В. Гробовенко, А.Р. Степанюк. – Київ: НТУУ „КПІ”, 2011. – 23 с.

*Гриф надано Вченовою радою
інженерно-хімічного факультету НТУУ „КПІ”
(Протокол № 11 від « 23 » грудня 2013 р.)*

Для студентів інженерно-хімічного факультету.

Відповідальний редактор Корнієнко Ярослав Микитович професор д.т.н,

Рецензенти:

Сокольський Олександр Леонідович, доцент, к.т.н.

Корінчук Дмитро Миколайович, старший науковий співробітник, к.т.н.

Навчальне видання

Гробовенко Ярослав Віталійович,
Степанюк Андрій Романович

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

для студентів спеціальності
“Хімічна технологія переробки деревини та рослинної сировини”

з дисципліни
“Процеси та апарати хімічної технології”

Зміст

Вступ	4
1. Мета та завдання курсової роботи	4
2. Завдання на курсову роботу	5
3. Склад, обсяг і структура курсової роботи	5
4. Вказівки до виконання розділів курсової роботи	5
5. Рекомендації до виконання пояснювальної записки	9
5.1 Структура пояснювальної записки	9
5.2 Вимоги до форматування пояснювальних записок	10
5.3 Виклад тексту пояснювальної записки	11
5.4 Оформлення розрахунків	11
5.5 Оформлення додатків	14
6. Рекомендації до виконання графічної частини роботи	14
7. Вказівки щодо порядку захисту роботи	15
8. Список рекомендованої літератури	15
Додатки	17

Вступ

Шлях до впровадження у виробництво наукових розробок лежить через створення конструкторської документації. Розробка такої документації це творчий процес, який потребує від конструктора не тільки глибоких знань дисциплін, що викладаються у ВУЗі, але й уміння використовувати їх при проектуванні. Від якості конструкторської документації, як правило, залежить кінцевий результат наукової розробки, доля нових машин і апаратів.

Методичні вказівки складено у відповідності до ГОСТ 2.105-95.

1. Мета та завдання курсової роботи

Метою курсової роботи є набуття практичних умінь при виконанні студентами технічної документації з дисципліни «Процеси переносу в обладнанні хімічних і нафтопереробних виробництв».

Завданнями курсової роботи є:

- обґрунтувати вибір типу апарату для забезпечення процесу;
- провести порівняння апарату з аналогами;
- скласти матеріальний та тепловий баланси апарату;
- визначити основні геометричні розміри апарату;
- визначити розміри штуцерів;
- розрахувати гідравлічний опір апарату;
- виконати креслення апарату;
- виконати специфікацію до накресленого апарату;
- виконати креслення трубної плити;
- презентувати виконану роботу.

2. Завдання на розрахункову роботу

Завдання видається кожному студенту особисто протягом перших двох тижнів навчання. Перелік тем розрахункових робіт наведено в робочій навчальній програмі.

Текст завдання підписується студентом, що буде виконувати розрахункова робота та керівником розрахункової роботи.

Зразок завдання розміщено у Додатку В.

3. Склад, обсяг і структура розрахункової роботи

Розрахункова робота складається з пояснальної записки і графічної частини.

Пояснювальна записка складається з розділів, наведених у зразку змісту (Додаток Г). Орієнтовний обсяг пояснальної записки 30...50 аркушів формату А4.

Графічна частина складається зі складального креслення апарату (машини), специфікації до складального креслення апарату (машини) та креслення трубної плити.

4. Вказівки до виконання розділів розрахункової роботи

При виконанні розділів, необхідно звернути увагу на:

Розділ «Вступ».

У вступі коротко надається інформація про актуальність продукції, яка виробляється на обладнанні роботи, що буде проектуватися. Далі у відповідності до змісту роботи ставляться мета та задачі розробки. В кінці вступу вказується, коли було видано завдання на проектування.

Приблизний обсяг розділу – 1 аркуш.

Розділ «2 Технічна характеристика»

Подаються основні технічні вимоги до апарату, що буде проектуватися.

Приблизний обсяг розділу – 1 аркуш.

Розділ «3.1 Опис конструкції, основних збиральних одиниць та деталей апарату»

Наводиться опис основних елементів складових частин апарату, надається схема апарату.

Приблизний обсяг розділу – 1...2 аркуші.

Розділ «3.3 Порівняння основних показників обраної конструкції з аналогами»

Надається аналіз 3...4 патентів або конструкцій з навчально–методичної літератури, як аналогів, найбільш близькими до апарату, що проєктується, з вказівками їх переваг та недоліків винаходів. Обов'язково вказуються номера патентів чи свідоцтв.

В кінці розділу відзначається в чому полягає модернізація апаратів.

Фотокопії використаних патентів розміщують у додатку .

Приблизний обсяг розділу – 3...4 аркушів.

Опис використаних аналогів здійснюється за прикладом 4.1.

Приклад 4.1.

Авторами [2] запропоновано фільтр для очистки газів високого тиску від механічних домішок та рідких частинок в нафтовій та газовій промисловості, зображеній на рисунку 3.1. Сутність винаходу: фільтр містить циліндричний корпус, перфорований циліндр і відрізняється тим, що за циліндричними

фільтруючими перегородками встановлено фланці, при цьому внутрішній фланець зі сторони виходу газу виконаний рухомим і містить прокладки.

Перевагою такої конструкції є можливість швидкого збирання та розбирання конструкції за рахунок використання внутрішніх фланців, легке центрування фільтра з іншими виробами та довший термін служби.

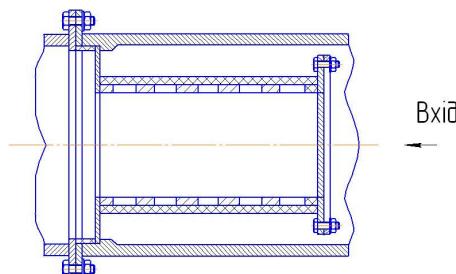

Рисунок 3.1 – Фільтр

Недоліками є збільшення кількостей деталей, що ускладнює конструкцію фільтра.

... Далі аналогічно наводяться конструкції ще з 2...3 винаходів, патентів або інших джерел...

Висновки: Аналізуючи патенти, можна зробити висновок, що модернізація фільтрів проводиться шляхом зміни конструкції елементів кріплення для спрощення монтажу та демонтажу фільтра. Пропонується використати таку схему кріплення фільтра в апараті, що проектується.

Розділ «4 Розрахунки, що підтверджують працевдатність та надійність конструкції апарату (машини)

4.1 Параметричний розрахунок апарату (машини) »

Виконується проектний або перевірочний розрахунок апарату (машини). Визначаються основні геометричні розміри апарату (машини). В кінці надаються висновки до підрозділу.

Приблизний обсяг розділу – 8...10 аркушів.

Підрозділ «4.2 Визначення розмірів штуцерів»

По рекомендованих швидкостях теплоносіїв та заданих витратах теплоносіїв проводиться визначення розмірів штуцерів. В кінці надаються висновки до підрозділу.

Приблизний обсяг розділу – 2...3 аркуші.

Підрозділ «4.3 Розрахунок гіdraulічного опору»

Визначається гіdraulічний опір апарату. В кінці надаються висновки до підрозділу.

Приблизний обсяг розділу – 2...3 аркуші.

Підрозділ «Висновки»

У висновку переходяться всі роботи, що були виконані у відповідності до змісту роботи, в тому числі і креслення для досягнення мети, поставленої в завданні. Вказуються всі авторські модифікації та модернізації.

Приблизний обсяг розділу – 1 аркуш.

5 Рекомендації до виконання пояснювальної записки

5.1 Структура пояснювальної записки

Пояснювальна записка виконується згідно вказівок:

- Вимог ГОСТ 2.105-95.
- Оформление графической документации. методические указания к выполнению курсовых и дипломных проектов / сост. В.Н. Марчевский. – К.: КПІ, 1998р. – 250 с.

Пояснювальна записка для курсової роботи розпочинається титульним листом з надписом „Пояснювальна записка”(додаток Б), наступним аркушем є „Завдання на проектування”(додаток В). Далі „Зміст” (додаток Г).

До додатків вносять таблиці ідентифікаторів, алгоритмічні схеми (блок-схеми), програми, після записи вкладаються специфікації.

5.2 Вимоги до форматування пояснювальних записок

Текст пояснювальної записи розділяють на розділи і підрозділи, відповідно до змісту.

Розділи повинні мати порядкові номери в межах усього документа (частини), позначені арабськими цифрами з крапкою. Підрозділи повинні мати нумерацію в межах кожного розділу. Номери підрозділів складаються з номерів розділів або підрозділу, розділених крапкою. Наприкінці номера розділу або підрозділу крапка не ставиться. Розділи, як і підрозділи, можуть складатися з декількох пунктів.

Найменування розділів повинні бути короткими. Найменування розділів і підрозділів записують у вигляді заголовків з абзацу прописними літерами (окрім першої великої літери) напівжирним форматом літер (Приклад 5.1). Використання курсивного форматування, підкреслення та переноси слів у заголовках не допускаються. Крапку наприкінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох речень, їх розділяють крапкою. Розташовувати назву розділу, підрозділу та тексту на різних сторінках забороняється.

Відстань між заголовком розділу або підрозділу і текстом повинна бути у 3 інтервали. Відстань між заголовками розділу і підрозділу – 1,5 інтервали. Кожен розділ пояснювальної записи починається з нового листа (сторінки). Відстань між попереднім підрозділом та наступним заголовком підрозділу повинна бути 3 інтервали.

Нумерація сторінок повинна бути наскрізна для всієї записи, включаючи додатки.

Приклад 5.1 Оформлення заголовку

4 Розрахунки, що підтверджують працездатність та надійність конструкції теплообмінника

4.1 Розрахунок продуктивності теплообмінника

Мета розрахунку

5.3 Виклад тексту пояснювальної записки

Повне найменування виробу на титульному листі, в основному написі і при першому згадуванні в тексті документа повинне бути однаковим з найменуванням його в основному конструкторському документі (специфікації). Найменування, що наводяться в тексті пояснювальної записки і на ілюстраціях, повинні бути однаковими.

5.4 Оформлення розрахунків

Необхідні розрахунки апаратів визначаються керівником. **Всі величини подаються в системі СІ.** В кожному підрозділі розрахунок складається за такою схемою (Приклад 5.2):

1. Мета розрахунку з вказівкою, що потрібно визначити.
2. Розрахункова схема або ескіз виробу (у довільному масштабі).
3. Вхідні данні.
4. Умови розрахунку.
5. Розрахунок.
6. Висновки, відповідно до мети.

При наведенні алгоритмів та комп'ютерних програм матеріал викладається у такій послідовності (Приклад 5.3):

1. Опис математичної моделі та алгоритм розрахунку.

2. Алгоритмічна-схема та її опис.
3. Данні для розрахунку.
4. Програма.
5. Результати розрахунку на ЕОМ.
6. Висновки за результатами розрахунку на ЕОМ.

Алгоритмічна-схема, її опис та програма виносяться у додаток.

Приклад 5.2

4.5 Розрахунок фланцевого з'єднання

Метою розрахунку - є визначення навантаження на кріпильні деталі, визначення діаметру та товщини фланця, кількості та діаметру болтів.

Розрахункова схема зображена на рисунку 4.4.

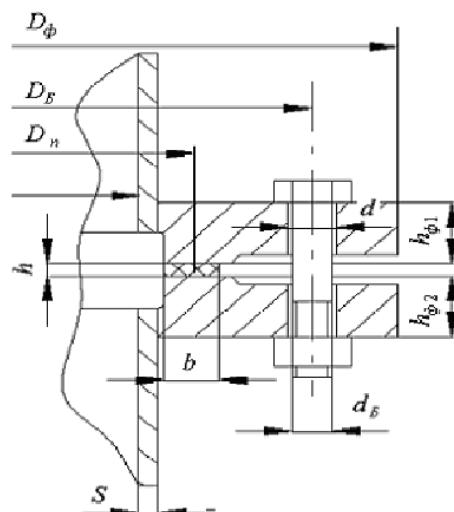

Рисунок 4.4 – Схема фланцевого з'єднання

Вихідні дані:

температура середовища в апараті, К, t

473

.....

внутрішній тиск в апараті, МПа, p

0,25

Розрахунок ведемо по методиці, приведеній в [12].

Згідно з таблицею 1 для заданих умов підходить плоский приварний фланець з

гладкою ущільнювальною поверхнею за ОСТ 26-426-79.

По таблиці 9 вибираємо болти М20, тобто $d_B = 0,02$ м.

Тоді діаметр болтового кола:

$$D_B \geq D + 2(S_0 + d_B + 0,006) = 0,550 + 2(0,014 + 0,02 + 0,006) = 0,680, \text{м.}$$

.....

Розраховуємо орієнтовну кількість болтів z :

$$z = \frac{\pi \cdot d_B}{t_B} = \frac{3,14 \cdot 0,680}{0,1} = 21,35, \text{ м,}$$

де t – рекомендований крок болтів, з таблиці 16 приймаємо $t_B = 5 \cdot d_B = 5 \cdot 0,02 = 0,1$ м.

Округляємо в більший бік до 22 болтів.

Висновок: Приймаємо стандартний фланець за ОСТ 26-427-79:

зовнішній діаметр, м 0,740

.....

діаметр болтів, м 0,020.

Приклад 5.3

Метою розрахунку - є визначення навантаження на кріпильні деталі, визначення діаметру та товщини фланця, кількості та діаметру болтів.

... далі наводяться початкові данні, посилання на розрахункову схему, розрахункова схема та посилання на авторів алгоритму розрахунку. ...

... –Подається алгоритм розрахунку... :

Згідно з таблицею 1 для заданих умов підходить плоский приварний фланець з гладкою ущільнювальною поверхнею за ОСТ 26-426-79.

По таблиці 9 вибираємо болти М20, тобто $d_A = 0,02$ м.

Тоді діаметр болтового кола:

$$D_A \geq D + 2(S_0 + d_A + 0,006), \text{м.}$$

Зовнішній діаметр фланця:

$$D_{\hat{A}} = D_A + a, \text{ м,}$$

де a – коефіцієнт, що залежить розміру головки болта, з таблиці 10 приймаємо $a=0,04\text{ м}$.

... Алгоритмічна-схема та її опис знаходиться в додатку А, таблиці ідентифікаторів знаходиться в додатку Б, програма розрахунку на мові ВАСІК-80 знаходиться в додатку В.

**РЕЗУЛЬТАТИ РОЗРАХУНКУ
ЗОВНІШНІЙ ДІАМЕТР .740 М**

.....

ДІАМЕТР БОЛТІВ .02 М

Висновок: Приймаємо стандартний фланець за ОСТ 26-427-79:

зовнішній діаметр, м	0,740
----------------------	-------

.....

діаметр болтів, м	0,020.
-------------------	--------

5.5 Оформлення додатків

При наявності в пояснювальній записці додатків їх виконують на аркушах формату А4. Додаток нумерують українськими літерами на першому аркуші додатку, за винятком літер Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ъ. Кожний додаток розпочинається з нової сторінки посередині тексту словом додаток з вказівкою номера додатку. В наступній строчці розташовується заголовок додатку.

Текст кожного додатку при необхідності розділяють на розділи, підрозділи, які нумеруються окремо по кожному додатку. Додаток може мати свій зміст та перелік посилань. Ілюстрації і таблиці в додатках нумерують у межах кожного додатка.

Для всієї роботи повинна бути наскрізна нумерація аркушів.

6 Рекомендації до виконання графічної частини курсової роботи

Під час виконання курсової роботи необхідно виконати 1 креслення формату А1: складальне креслення апарату (машини) (А1), креслення трубної плити (формат А1).

Графічна частина виконується згідно вказівок:

- вимоги ЄКСД.
- Оформление графической документации. методические указания к выполнению курсовых и дипломных проектов / сост. В.Н. Марчевский. – К.: КПІ, 1998р. – 250 с.

7 Рекомендації щодо порядку захисту курсової роботи

Зброшуркована пояснювальна записка та креслення вкладаються до папки на титульну сторінку якої наклеюється аркуш з заголовком «Курсова робота» (додаток А).

Курсова робота захищається після перевірки керівником курсової роботи всіх розділів та креслень, про що свідчать підписи керівника та студента у штампах пояснювальної записки і креслень та на титульних аркушах записки.

8 Список рекомендованої літератури

1. Павлов К.Ф., Романков П.Г., Носков В.Н. Примеры и задачи по курсу процессов и аппаратов химической технологии. – Л.: Химия, 1987. – 576 с.
- 2 Иоффе И.Л. Проектирование процессов и аппаратов химической технологии. – Л.: Химия, 1991. – 352 с.
3. Методичні вказівки по виконаню обчислювальної техніки по курсу “Машини и аппараты химических производств алгоритм расчета реактора-полимеризатора” Киев КПИ 1981, 39 с.
- 4 Кузнецов А.А., Кагерманов С.М., Судаков Е.М. “Расчеты процессов и

аппаратов нефтеперерабатывающей промышленности". Изд. 2-е , пер. и доп. Л., "Химия", 1974 г., 374 с.

5. Лащинский А. А., Толчинский А. Р. Основы конструирования и расчета химической аппаратуры - Л.: Машиностроение, 1970. – 752 с.

6 Конструювання та розрахунок фланцевих з'єднань: Навч. посібник / В. Г. Доброногов, І. О. Мікульонок. – К.: НМК ВО, 1992. 104с.

7. Методические указания к выполнению курсовых и дипломных проектов / Конструювання опорних вузлів хімічних апаратів і перевірка несучої спроможності обичайок на дію опорних навантажень: Навч. Посібник / В. Г. Доброногов, І. О. Мікульонок. – К.: ІСДО, 1995. – 184 с.

8. Розрахунок і конструювання машин і апаратів хімічних підприємстві / Укл.: Міхальов М.Ф. - М: Машиностроение, - 1984р. – 301ст.

9. Ануриев В.И. Справочник конструктора-машиностроителя: В 3-х т. Т.2.–5-е изд., перераб. и доп. – М.: Машиностроение, 1980.–559с., ил.

10. Касаткин А.Г. Основные процессы и аппараты химической технологии. – М.: Химия, 1973. – 752 с.

11. Оформление графической документации. Методические указания к выполнению курсовых и дипломных проектов / Сост. В.Н. Марчевский. – 1989.

12. Основные процессы и аппараты химической технологии: Пособие по проектированию / Под ред. Ю.И. Дытнерского. – М.: Химия, 1982. – 772 с.

13. Воронін Л.Г., Ружинська Л.І., Степанюк А.Р. Основні залежності та приклади розрахунків теплообмінних апаратів [Електронний ресурс]: навчальний посібник для студентів, які навчаються за напрямком „Машинобудування” спеціальність "Обладнання хімічних виробництв та підприємств будівельних матеріалів"/ НТУУ „КПІ” - Електронні текстові дані (1 файл: 2,50 Мбайт). – Київ : НТУУ «КПІ», 2011. - Назва з екрана <http://library.kpi.ua:8080/handle/123456789/697> від 15.02.2011 р.

Додаток А
Зразок титульного листа курсової роботи

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
“КІЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ”**

Інженерно-хімічний факультет

Кафедра машин та апаратів хімічних і нафтопереробних виробництв

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни:

Процеси та апарати хімічної технології

на тему: **КОЖУХОТРУБНИЙ ТЕПЛООБМІННИК**

Студента(ки) III курсу, групи ЛЦ-11 Інавова В.М.
напряму підготовки 0513 Хімічна технологія
спеціальність “Хімічна технологія переробки
деревини та рослинної сировини ”,
спеціалізація “Хімічна технологія целюлозно-
паперового виробництва“

Керівник асистент Гробовенко Я.В.

Національна оцінка _____

Кількість балів: _____ оцінка: ECTS _____

Члени

комісії:

_____ (вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

_____ (вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

_____ (вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Київ 2013

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
“КІЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ”**

Інженерно-хімічний факультет

Кафедра машин та апаратів хімічних і нафтопереробних виробництв

ПОЯСНІВАЛЬНА ЗАПИСКА

до курсової роботи на тему:

КОЖУХОТРУБНИЙ ТЕПЛООБМІННИК

спеціальність 0513

“Хімічна технологія переробки деревини та рослинної сировини”

спеціалізація “Хімічна технологія целюлозно - паперового виробництва”

з дисципліни:

Процеси та апарати хімічної технології 1 – Теплові процеси

Виконав студент групи ЛЦ-11 _____
(підпис, дата)

Ю. М. Магдич

Керівник асистент _____ Я.В.Гробовенко
(підпис, дата)

Київ 2013

Завдання на курсову роботу

Розрахувати кожухотрубний теплообмінник для нагрівання / охолодження / конденсації речовини «Р». Початкова температура речовини t_{p1} , кінцева - t_{p2} . Нагрівальний (охолоджувальний) агент – «Т». Втрата теплоти крізь зовнішню поверхню теплообмінника прийняти ____% від корисно витраченої теплоти. Робочий тиск речовини p_p , агента - p_A .

Варіант	Речовина «Р»	Варіант	Масова частка розчиненої речовини в розчиннику, %	Варіант	$G \times 10^m$, кг/с	Варіант	t_{p1} , °C	Варіант	t_{p2} , °C
1	роздрібнені кристали сірки	1	5	1	0,50	1	10	1	90
2	роздрібнені кристали сірки	2	10	2	0,60	2	20	2	80
3	роздрібнені кристали сірки	3	20	3	0,70	3	30	3	70
4	роздрібнені кристали сірки	4	30	4	0,80	4	40	4	60
5	роздрібнені кристали сірки	5	40	5	0,90	5	50	5	50
6	вода	6	50	6	0,95	6	60	6	40
7	оцтова кислота	7	60	7	1,20	7	70	7	30
8	етанол	8	70	8	1,30	8	80	8	20
9	метанол	9	80	9	1,40	9	90	9	$t_{кон.$
0	бензин	0	90	0	1,50	0	$t_{конд.}$	0	$t_{конд.}$

Тип теплообмінника:

– з нерухомими трубними решітками (– з температурним компенсатором на кожусі);

– з U-подібними трубками;

– з плаваючою головкою.

Агент „Т“:

– вода;

– 25 %-й водний розчин CaCl_2 ;

– насичена водяна пара (відносна масова частка повітря в парі $Y_{пов} = \underline{\hspace{2cm}}\%$ (мас.));

Тиск: $p_p = \underline{\hspace{2cm}}$ МПа; $p_A = \underline{\hspace{2cm}}$ МПа.

* потрібні параметри позначені, або вписані викладачем

Група	Студент	Дата видачі	Видав
	ПІБ студента		Гробовенко Я.В.
	Підпис студента		Підпис керівника
			Підпис керівника

Зразок змісту курсової роботи

Зміст

Перелік скорочень, умовних позначень та термінів	7
Вступ	8
1 Призначення та область використання теплообмінника	9
2 Технічні вимоги до каталітичного реактора	13
3 Опис та обґрунтування обраної конструкції каталітичного реактора	14
3.1 Опис конструкції, основних складальних одиниць та деталей теплообмінника	14
3.2 Порівняння основних показників обраної конструкції теплообмінника	17
4 Розрахунки, що підтверджують працевздатність та надійність конструкції теплообмінника	25
4.1 Параметричний розрахунок теплообмінника	25
4.2 Визначення розмірів штуцерів	51
4.3 Розрахунок гідравлічного опору теплообмінника	53
Висновок	82
Перелік посилань	83

Із	Лист	№ докум	Подпи	Лат
Рязнаб	Маглич			
Пепев	Глобовенко			
Репенз				
Н Контр	Глобовенко			
Затв				

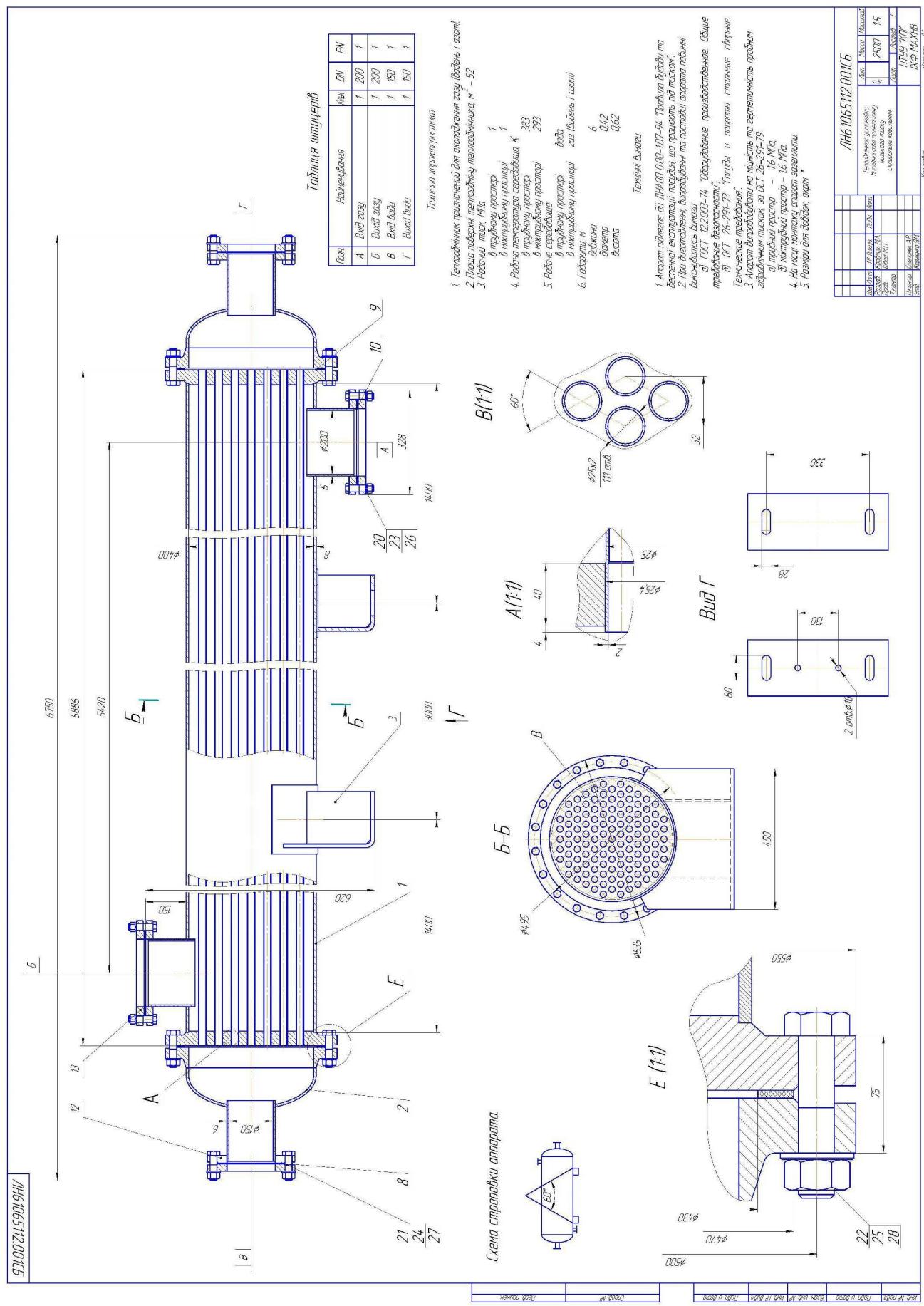
ЛН81.XXXXXX.001 ПЗ

Кожухотрубний
теплообмінник

Лит	Лист	Листов
	5	80

НТУУ “КПІ”, ІХФ, МАХФ

Зразок виконання складального креслення

Додаток Д

Зразок виконання специфікації до складального креслення

Зразок виконання креслення трубної решітки

